

Redactare: Martin Zick

Tehnoredactare & DTP copertă: Mihail Vlad

Pregătire de tipar: Marius Badea

Fotografiile copertei: Luminița Cuna și Ferdinand Ferencz

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CUNA, LUMINIȚA

Desculță în Amazon / Luminița Cuna. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2823-7

821.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2018

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

LUMINIȚA CUNA

DESCULȚĂ ÎN AMAZON

Editura Paralela 45

CUPRINS

Introducere.....	11
------------------	----

PARTEA I: QUECHUA

Se materializează un plan	19
Fără aer în Quito	27
Tena, vestibulul junglei.....	35
Viața quechua.....	50
Schimbare de planuri.....	59
Aur și ceremonii șamanice	73
Despărțirea.....	82
Salvarea vine din New York.....	93
Invitații care nu se pot refuza.....	102
Cea mai plină zi.....	113

PARTEA A II-A: HUAORANI

Din cinematograful în junglă.....	131
Puțină istorie huaorani	139
Solomon: contactul cu huaorani	148
Pe râul Curaray.....	157

Kinaweno, sau cum să te pierzi în junglă	165
Tiwenno, sau civilizarea prin creștinare	183
El Tupe în New York	196
Pe drumul sălbaticilor	201
Pe râul Tiguino	212
O lume dispărută	223
Expediție spre Peru	252
Wangana! Wangana!	292
Ilegal y sin papeles	312

PARTEA I QUICHLA

Se mănâncă în plan	12
Pais în Cuito	32
Lea, vecinul junglei	35
Vitea dăruie	39
Schimbare de planuri	39
Am și carnevâlul garzian	73
Leagăn	82
Săvârșă vine din New York	93
Înaltă care nu se pot ridica	102
Cel mai plin	112

PARTEA II-A HUORANI

Un cinematograf în junglă	131
Pădure înaltă	139
Solomon conștient cu huse	148
Pe râul Congo	157

Tot ce îți dorești este de partea cealaltă a fricii.

Jack Canfield

*Sălbăticia nu este un lux, ci o necesitate a spiritului uman,
Și la fel de esențială vieților noastre ca apa și ca pâinea bună.*

Edward Abbey

SE MATERIALIZEAZĂ UN PLAN

Într-o zi luminoasă de sfârșit de vară munceam de zor într-o mare corporație americană. Cubiculul meu mic și bej era așezat fix sub supapa de aer condiționat care sufla peste mine cu înverșunare, opt ore pe zi. Îmi sufla direct în ceafă, agitându-mi enervant șuvițele care îmi ieșeau din coadă și mă gădilau pe obraji. Aerul rece expulzat mecanic îmi pătrundea până în suflet, făcându-mi inima să tremure de frig și de dor de ducă. Mă lua cu neliniște și palpitații la gândul că iarăși vine iarna rece, mai rece ca aerul ăla condiționat. Iarăși urma să hibernez la căldurică, numărând zilele scurte când se întunecă la patru și jumătate. M-au năvălit întrebările existențiale. Ce făcusem în ultimele luni? Muncisem. Devenisem exact ceea ce mă temeam: o mică mașinărie de făcut bani și plătit facturi. Eram la mijlocul distanței dintre 25 și 30 de ani și știam că viața poate să fie mai interesantă decât mi-o făcusem până atunci. Îmi doream ceva mai mult de la existența mea. Nu în sens profesional, căci asta însemna mai mult timp petrecut la birou, și nici o familie – era prea devreme pentru mine. Căutam altceva, care să mă facă să simt că trăiesc. Am pus mâna pe telefon și am sunat-o pe prietena (și colega mea de apartament) Liana.

— Tu, hai să mergem undeva. Eu nu mai suport să-mi irosesc tinerețea într-un birou.

— Ugh, nici eu! Așa de plictisitoare a fost astăzi ședința că era să leșin. Unde să mergem?

Cu un an înainte, am avut noi o discuție lungă și profundă, așa ca la un sfert de veac de viață, când ne-am împărtășit decizia reciprocă că nu doream să așteptăm până la pensie ca să vedem lumea, așa cum am văzut că făceau mulți. Prin urmare, primul pas spre planul nostru a fost să ne deschidem câte un cont de economii numit „Jurul Lumii”. Aici, lună de lună, puneam la o parte puțin din salariu, cât puteam. Acești bani erau exclusiv pentru călătorii. Acum sosise vremea să ne folosim de ei. Direcția o stabiliseram: America de Sud. Prinseserăm gustul sudului și al tropicelor în vizitele scurte în Porto Rico și Guatemala. Cu Google Maps în față am făcut o listă cu câteva țări candidate. După analize amănunțite, emailuri și telefoane, Ecuadorul a ieșit câștigător, pentru că avea de toate: avea munții Anzi, care îmi sunau colțuroși și intransigenți, și litoral de la Guayaquil la Esmeraldas.

Îmi imaginam Avenida de los Volcanes ca pe un fel de Madison Avenue a geografiei, iar traseul prin munți numit Nariz del Diablo instiga prin pericolitate – ideea de a călători pe acoperișul unui tren printre râpe andine o zi întreagă ni se părea genială, mai ales după luni de zile de stat la calculator. Mica țară avea o geografie variată, de la ocean la vulcani și jungla amazoniană. Stai puțin... jungla amazoniană?! Un vârtej de amintiri și vise din copilărie mi s-au învălmășit în minte în timp ce îmi plimbam ochii pe pata mare și verde de pe ecran. De mică visam să explorez Amazonul, însă în România comunistă era ceva imposibil, iar în perioada de tranziție nu prea era realizabil. Acum însă, din New York, puteam să îmi transform visul în realitate.

Misterioasa junglă stătuse pitită mereu într-un colț al minții mele. Când aveam cinci ani, de abia așteptam ca tata să îmi citească seara, înainte de culcare, din cărțile lui Jules Verne. *800 de leghe pe Amazon, Insula misterioasă, Minunatul Orinoco...* Răsfoiam ore în șir atlasul botanic și poposeam fermecată asupra paginilor lucioase cu plante tropicale. Când vecinii au instalat pe bloc o antenă parabolică-pirat, am văzut pe Sky Movies filmul „Misiunea” (încoronat și cu un Oscar), ale cărui imagini mi-au rămas întipărite pe retină până în ziua de azi. Preotul iezuit Gabriel (chipeșul și talentatul Jeremy Irons) se cățăra pe stâncile umede

ale cascadei Iguaçu, ca să ajungă pe tărâmul unui trib necunoscut. Odată ajuns în vârf, ridicându-și privirea, în fața lui se înălța o pădure maiestuoasă, un paradis verde, neatins, sălbatic. Mi se tăia respirația de fiecare dată la scena aceea (da, am văzut filmul de mai multe ori). Îmi doream și eu să ajung acolo, să fiu la fel de uimită ca el. Scena în care mercenarul Rodrigo Mendoza (extraordinarul Robert de Niro), proaspăt prizonier în satul indienilor guarani, observa de la distanță viața cotidiană a tribului. Un băiețel mai îndrăzneț l-a luat de mână pe de Niro. L-a dus la râul care curgea la marginea satului, la liziera pădurii, unde o gloată de copii se bălăceau în hohote de râs. Copiii l-au chemat în apă și au început să se joace cu el. Nu îmi imaginam atunci că aveam să trăiesc și eu scene asemănătoare peste 15 ani, în sate amazoniene nu foarte diferite.

Visul din copilărie îmi era atât de accesibil acum, dar mai întâi trebuia să văd cum îi suna idea asta Liane, că nu mă încumetam să merg singură. Tot la birou, unde luau ființă majoritatea planurilor noastre. Am pus mâna pe telefon și am format numărul ei:

— Mergem în Amazon?

Era jumătate întrebare și jumătate afirmație.

— Unde?! Hai, no... a fost replica uimită a Liane.

— Păi... în Ecuador. Fă un *Google search* și uită-te la hartă: e plin de junglă în partea de est. Am așteptat câteva secunde până ce a studiat harta Ecuadorului.

Norocul meu că Liana are o înclinație spre experiențe inedite, așa că nu a fost nevoie de multă muncă de convingere. A doua conversație importantă a avut loc peste două zile, tot în timpul serviciului:

— Ai cardul de credit în față?

— Am.

— No, hai pe Expedia.

— Hai. Sigur ne uităm la aceleași zboruri?

— Da, am verificat numerele. Eu dau click.

— Stai un pic, trece șefu' (am acoperit repede zborul JFK-Quito cu un tabel în Excel)... Gata, dau și eu!

Click... Mă uitam emoționată la cercul albastru de pe ecran care se învârtea ca un derviș, procesând tranzacția.

Congratulations, your transaction has been purchased.

Aveam bilet! Primul mare pas spre o mică aventură.

Proiectul Ecuador lua amploare. Cu harta în față am localizat câteva puncte de interes. Nu prea știam multe despre această țară. Învășasem în gimnaziu, la geografie, despre râurile și munții lumii, dar prea puține lucruri – înălțime, lungime, debit... Ca temă de casă trasam conturul continentelor pe caiet și apoi desenam marile forme de relief – munți, fluvii, deșerturi. Era una din temele mele preferate, imaginația îmi zbură prin locurile acelea îndepărtate pe care le coloram în verde, albastru, maro. Pe atunci nu exista internet, iar la televizorul alb-negru se transmiteau două ore de propagandă comunistă pe zi. Informația despre alte părți ale lumii era foarte precară. Atlasul geografic de trei kilograme și Enciclopedia Statelor Lumii erau printre puținele surse de informații. Din păcate geografia fizică (cea care mă interesa pe mine) se termina prea repede și începeau lecțiile lungi despre industrii și resurse naturale unde trebuia tocit ce combinate siderurgice erau în China și ce minereuri de fier se extrăgeau din Minas Gerais, în Brazilia. Acum însă, cu internetul la vârful degetelor, informațiile abundau.

Febra pregătirilor umplea coloratul nostru apartament din Brooklyn. La final, zilele în Ecuador erau aranjate într-un tabel cu două rânduri, câte unul pentru fiecare săptămână a călătoriei. Fiecărei zile îi corespundea o celulă. Zilele petrecute în același loc erau marcate în aceeași culoare. Liana a râs de Excelul meu, iar eu i-am explicat serioasă că râde degeaba. Nu vede că așa avem o redare vizuală clară a vacanței, cu portocaliu, verde, albastru și mov? Itinerarul arăta astfel: două zile în Quito, după care urma să luăm un autobuz care făcea zece ore până la Tena, un orașel de unde porneau numeroase trasee în junglă. Urma să stăm într-o comunitate indigenă quechua trei zile. Vizita era aranjată printr-o organizație indigenă de ecoturism, RICANCIE, *Red Indígena de Comunidades del Alto Napo para la Convivencia Intercultural y Ecoturismo*, găsită pe internet. Urma să ne

continuăm itinerariul pe Avenida de los Volcanes până la Riobamba, de unde luam trenul pe traseul Nariz del Diablo. Ne rămăneau două zile ca să facem cale-ntoarsă în Quito.

Am prezentat traseul familiilor, amicilor și celor doi prieteni, pe care urma să îi lăsăm la vatră. Reacțiile au variat pe un spectru larg, de la un oftat adânc (prieteni), la „Ce vacanță super!” și „Sunteți nebune!” (referitor la partea cu jungla). Noi am anunțat, nu am cerut păreri. Am făcut o listă de lucruri indispensabile călătoriei: corectorul de cearcăne și șalurile colorate au fost în top. Doar nu era să ne plimbăm prin junglă și pe vulcani cu cearcăne!

Ultimul pas important era cel medical. În junglă există malarie (importată, pe vremuri, din Africa, un frumos dar de pe vremea comerțului cu sclavi). Boala asta dă o febră așa de mare și dureri de corp atâtea de intense încât cei care mi-au povestit experiențele lor se scuturau de groază la ani de zile după vindecare. Vindecare vorba vine, malaria lasă sechele permanente și corpul nu își mai revine în veci la starea inițială. Deci: nu era de glumă cu malaria. Unde mergeam noi domneau speciile *Plasmodium falciparum* și *Plasmodium vivax*, doi dintre cei patru paraziți care provoacă boala la om. *Vixax* este mai răspândit și, după cum sugerează numele, este o malarie agresivă, adică faci rău de tot de la ea: episoade de febră mare urmate de dureri îngrozitoare de cap, frisoane, vomă, diaree, splină mărită. *Vivaxul* ăsta rămâne latent în corp și poate recidiva peste ani de zile. *Falciparum* nu dă recidive, dar provoacă cele mai multe morți. Dintre pastilele pentru tratamentul preventiv al bolii am optat pentru Malarone (combinație de *atovaquone* și *proguanil*), ale cărui efecte secundare păreau mai blânde: doar vomă, stări de rău, amețeli. Chestia incomodă era că trebuia administrat zilnic, începând cu 2-3 zile înainte de a intra în zona afectată, pe durata șederii și încă 7 zile după ieșirea din zona afectată. Puteam să optăm și pentru Lariam (*mefloquine*), care se lua o dată pe săptămână, dar avea multe efecte secundare: dureri de stomac, stări de rău, vise anormale, probleme emoționale, confuzie, căderea părului, tulburări de vedere...

Gândul de a umbla chele, chioare și confuze prin junglă nu a rezonat bine cu noi. Pe lista vaccinurilor necesare erau cele pentru difterie, febră tifoidă, tetanos, hepatita B și, cel mai important, vaccinul împotriva febrei galbene. Boala este cauzată de un virus transmis de femela țânțar și are o a doua fază foarte periculoasă, căreia i se datorează și rata ridicată de mortalitate. În faza asta apar hemoragii în gură, ochi, icter și șansa de a da ortu popii este de 20%. A treia fază, cu 50% mortalitate, este faza toxică. Neapărat, așadar, vaccin și împotriva febrei galbene. În unele țări, cum ar fi Brazilia, nici nu te lasă să intri în anumite zone fără certificat de vaccinare.

M-am dus cu avânt la medic. Urma să mă imunizez cu ceva exotic, care suna necesar, dar periculos. Am dat buzna veselă în cabinet, zâmbind printre bolnavii posomorâți din sala de așteptare. Am sărit pe masa de consult, mi-am suflecat mâneca și m-am uitat cu încântare la lichidul transparent din fiola pe care asistenta se chinuia să o desfacă. Înainte de a mă înțepa, asistenta a scos o foaie de hârtie de pe care mi-a citit, ca o condamnare, toate efectele secundare ale vaccinului, inclusiv delir, nebunie și posibilitatea de a deceda din cauza unor complicații cerebrale – ceva destul de sinistru. Am acceptat, m-a vaccinat. Am ieșit din cabinet cu certificatul galben în mână. Eram gata de plecare.

Famiiliile din România își frământau de zor și cu neputință mâinile: fetele astea mergeau într-o țară nenorocită despre care nu știau multe. De ce nu merg și ele în Europa, la Paris sau la Viena, să se îmbibe de cultură medievală, să viziteze muzee lucioase ticsite de picturi, mobile și statui celebre ale unor oameni la fel de celebri care au trăit acum sute de ani? De ce le arde lor să meargă tocmai în Ecuador? Mai grav era că majoritatea prietenilor noștri din România erau prinși pe atunci în febra nunților sau a amenajărilor de apartamente proaspăt cumpărate. În loc să ne construim un viitor solid cu soț și termopane, nouă ne ardea să cutreierăm tărâmurii îndepărtate.

Ziua mult așteptată a sosit. Prietenii noștri au rămas triști în ușa blocului din Brooklyn. Nu prea avuseseră ce comenta despre călătorie. Fuseserăm clare: excursia avea să decurgă fără ei; puteau să reziste două

săptămâni singuri. Cu aventuri sud-americeane la orizont, noi eram încântate la culme; ei, săracii, mai puțin, neștiind unde le merg iubitele, puțin geloși, puțin îngrijorați și fără putere de a schimba ceva. Ne-au privit lung cum am azvârlit vesele ghiozdanele burdușite în portbagajul taxiului. La trei și jumătate dimineața o lună albă, grasă și frumoasă se uita la noi de pe cerul negru.

— Pa! Servus! Bye!

Le-am făcut noi repede cu mâna și am dispărut în noapte.

În aeroportul internațional JFK era vânzoleală mare. În terminalul cu zboruri spre America de Sud, panourile cu plecări afișau destinații ca San Salvador, Panama City, Tegucicalpa, Bogota, Lima. Sonoritățile exotice îmi înțețeau și mai tare dorul de ducă. Uite și zborul nostru: Quito, via San Jose (Costa Rica). Ne-am imbarcat rapid, pentru că nu aveam bagaje de cală. Ne înghesuierăm lucrșoarele în câte un rucsac pe care puteam să-l luam în cabină. Gata, eram pe locurile noastre, prinse cu centura de siguranță. Ne-am făcut poza de dinainte: palide, încercănate, puțin pufoase de la viața de birou, dar cu un zâmbet mare care lumina fața străvezie. Plecam spre un continent necunoscut, împinse de promisiunea peripețiilor.

Cu o oră înainte de aterizare în Quito stewardesele ne-au înmănat formularele de imigrare ecuadoriene. *Tarjeta Andina de Inmigracion*. Ne suna așa de exotic, că ne-am făcut poză completând la ele. Căpitanul cu voce de amant din telenovele ne-a anunțat galant că *estimados pasajeros* ne pregătim de aterizare. Am traversat ditamai stratul de nori plumburii și pe hublou a apărut un peisaj cu totul și cu totul străin. Munți creți, sterpi, abrupti, de un gri maroniu își frecau căpățânile acoperite de zăpadă de norii cenușii care nu lăsau nicio rază de soare să se strecoare spre pământ. Anzii! Învășasem în clasa a VI-a despre ei, îi desenasem la geografie și citisem despre ei în romane de aventuri. Acum erau sub mine, în toată măreția lor. Avionul își începuse dansul de dinaintea aterizării, înclinându-se când într-o parte, unde ne arăta pătura de nori, când în cealaltă, unde se întrevădeau primele semne ale unor așezări umane pe înălțimile sterpe ale Anzilor.

Curând am simțit roțile coborând din burta avionului. Dedesubt a apărut în toată imensitatea lui orașul Quito. Lung și înghesuit într-o vale îngustă, la 2.800 de metri altitudine. Era ca o aglomerare de pixeli multicolori, o puzderie de case mici, pătrate și viu colorate. Aeroportul e situat exact în centrul orașului. Mi-am încleștat mâinile pe mânerul scaunului când aproape am făcut slalom printre zgârie norii centrului.

FĂRĂ AER ÎN QUITO

Am poposit doar două zile în capitala andină, atât cât să ne dezmetim. Orașul a fost mai mult o sală de așteptare pentru restul călătoriei, dar câteva lucruri merită menționate. Geografic, eram la mijlocul pământului: linia Ecuatorului trece pe la 25 de kilometri spre nord. Latitudinea (aproape 0 grade) plus altitudinea (2.800 de metri) dau o climă constantă în Quito, o nesfârșită și plăcută primăvară de munte. Mai puțin plăcut a fost răul de altitudine, cu care am făcut cunoștință rapid.

Zona fusese populată de tribul quitu, care a căzut sub stăpânirea imperiului incaș cu puțin timp înainte de sosirea conchistadorilor spanioli. San Francisco de Quito, pe numele său întreg, a fost primul oraș desemnat patrimoniu cultural UNESCO în anul 1978, deoarece avea cel mai mare și cel mai bine păstrat centru istoric colonial din toată America de Sud. Majoritatea orașelor mari din America de Sud au o zonă unde se păstrează, mai mult sau mai puțin, clădirile originale ridicate de colonizatorii spanioli sau portughezi. Clădirile acestea, trecute prin numeroase renovări și reabilitări, au importanță istorică, unele fiind vechi de 500 de ani. Bisericele și catedralele sunt de obicei construite peste templele locuitorilor originari, incașii în statele andine, mayașii și aztecii în Mexic și Guatemala.

Nu mi s-a părut că Quito ar avea aer de capitală, ci mai degrabă de oraș provincial; un nesfârșit oraș provincial înghesuit într-o vale abruptă și fertilă la poalele vulcanului Pichincha. Clădirile îngrămădite una într-alta

se întindeau pe versanții abrupti ai văii, dând constanta impresie că două valuri imense de case colorate stau să se prăvălească peste tine. Cât am hoinărit prin centrul istoric am avut senzația ciudată de déjà-vu, mai toate străzile semănau straniu cu centrul Clujului. Străzile din jurul pieței principale, Piața Independenței, clădirea Hotelului Plaza Grande – toate aduceau cu centrul Clujului. Ei comedie! Zburasem în cealaltă emisferă a globului ca să găesc tot un Cluj, doar cu oameni mai mărunți, mai arși de soare și îmbrăcați în haine mai colorate!

În centrul vechi nu am văzut turiști aproape deloc. Numărați pe degete, să tot fi fost cinci. E adevărat că scria în toate ghidurile populare că zona nu e foarte *safe*, lucru care a speriat turistul precaut, temător și occidental. Noi căutam exact acele zone, deoarece bănuiam că acolo putem vedea o parte din adevăratul Quito. Ne doream o experiență autentică, nu voiam să umblăm printre imagini scoase din reviste lucioase de călătorie. La New York turiștii se înghesuie la Statuia Libertății, Empire State Building, Central Park, Fifth Avenue. Da, sunt parte din New York, dar New York-ul adevărat și newyorkezii îi găsești în East Village, pe Ninth Avenue, în Upper East Side, Brooklyn sau Queens.

Nu doream să cădem în capcane turistice de o falsă autenticitate, nu doream să mâncăm în restaurante elegante unde găseai același lux și aceleași prețuri ca în vest. Voiam să mâncăm unde mănâncă ecuadorianul de rând, adică în dughene semi-întunecoase cu mese de plastic și meniuri colorate, în farfurii de plastic umplute cu supe și tocănițe locale savuroase. Pe turiști i-am găsit, după cum ne așteptam, în zona nouă aflată la nord de centrul istoric, în zona înstărită a orașului, unde erau sectorul comercial și cel de afaceri. Acolo găseai restaurante selecte și magazine elegante, acolo populația majoritară – indigeni și metiși, urmașii glorioșilor incași – nu puneau piciorul.

Hotelul nostru – numit la fel ca orașul – era situat în buricul târgului vechi, într-o casă colonială albă, datând de la începutul secolului al XVIII-lea, frumos renovată și aranjată. În curtea interioară mică și cocheta susura diafan o fântână arteziană înconjurată de flori multicolore.

Camera noastră era la etaj, cu intrarea de pe balconul care înconjura hotelul pe interior și cu un singur pat, *cama matrimonial*. Eram pe buget și camerele cu pat matrimonial erau mai ieftine.

După un duș rapid m-am băgat în pat. Nu puteam să adorm. Mă afluam de câteva ore în fosta capitală a Imperiului Incaș și încercam să cuprind asta cu mintea mea adormită și slab oxigenată. Cât de puțin știam despre partea asta de lume... Am închis ochii și m-am afundat sub plăpumoii gros cu grija, să nu o descopăr pe Liana, care deja dormea dusă. La cota 2.800 (cu 300 de metri mai sus decât Vârful Moldoveanu), aerul rarefiat îmbina armonios o durere de cap ascuțită cu senzația că plămânii îmi sunt strânși într-o menhină. Urmările erau mici atacuri de panică și de sufocare. Căutam să îmi schimb poziția, dar orice mișcare, cât de mică, mă extenua. Gâfăiam ca să îmi intre cât mai mult aer în plămâni. Nu aveam suficient oxigen. Și nici nu aveam ce să fac. Tâmpile îmi zvâcneau și simțeam cum sângele îmi împinge furios pereții venelor și arterelor. Presiunea din corp era mai mare ca cea de afară și toate organele voiau să se destindă, să se extindă, să-mi întindă toate piețele și țesuturile. Măcar nu am avut vise intense, ca Liana. A doua zi, când mi le-a povestit, aproape mi-am reconsiderat decizia de a continua călătoria cu ea – așa de ciudate erau!

Dis-de-dimineață am coborât în restaurantul hotelului pe scările late de piatră. Am traversat curtea interioară admirând rondoul de flori vioaie din jurul fântânii și privind spre cer cu teamă, nu cumva să înceapă să plouă rece din norii plumburii și să ne limiteze vizita în oraș. Restaurantul elegant de la demisol aducea a local medieval, întunecat, cu lumânări și ornamente de fier forjat pe pereți. Avea forma unui tunel lung cu arcade grațioase de cărămidă roșie asemănătoare cu cele din barurile aflate în centrul Clujului. Un chelner îmbrăcat la patru ace și extrem de cordial ne-a adus meniul: cafeluță, suc proaspăt de portocale, ouă, orez, fasole. Pe spatele meniului era înscrisă și istoria localului: restaurantul fusese închisoarea unde erau aruncați prizonierii Inchiziției. Poftă bună!

Vizitarea orașului a fost extenuantă: mă târam cu îndârjire pe străzi, trăgând cu înverșunare aer în piept, cu speranța de a-mi oxigena creierul.